

MARKAZIY TISHLAR ILDIZ CHO'QQISI REZEKSIYASIDA JARROHLIK USULINI OPTIMALLASHTIRISH

<https://doi.org/10.5281/zenodo.8327623>

Ilmiy rahbar: Axrorov Alisher Shavkatovich

Norqulov Mehrojiddin Muhammad o'g'li

Zokirov Muhammadjon Zokir o'g'li

Bozorov Xushnud Mexrojiddin o'g'li

Samarqand Davlat tibbiyat universiteti Stomatologiya fakulteti talabalari

Annotation

Ushbu maqolada inson og'iz bo'shligi'da muhim bo'lgan tishlar haqida, Markaziy tishning ildiz cho'qqisida rezeksiyasida jarrohlik usulini optimallashtirish borasida so'z boradi.

Kalit so'z

Tish, emal, karius, jag', chaynash, xirurg, jag' suyak, ildiz, suyak, boshlang'ich tishlar, kariyes, sut tishlari, bakteriyalar.

Tishlar kishi tanasi uchun eng zarur a'zo bo'lib, ovqatlarni iste'mol qilishda ularni chaynab maydalab medaga uzatadi. Agar qabul qilinayotgan ovqatlar yaxshi chaynalmasa, unda medada, ichakda ovqatni hazm bo'lishi qiyinlashadi, buning oqibatida boshqa meda ichak kasalliklari kelib chiqadi. Shuning uchun odam ovqatni yaxshilab chaynab medaga uzatishi uchun tishlar sog'lom, baquvvat bo'lishi kerak. Qishda erta bahorda odam organizmida ko'pincha darmondorilar kamayib ketadi, ana shunda tishlarning emal qavati va milklar tez kasallanishi (stomatit, parodontit,) kuzatiladi, bu kasalliklar C darmondorisining yetishmasligidan kelib chiqadi. D darmondorisining yetishmasligida tishlarning barvaqt tushib ketishiga sabab bo'ladi.

Har bir tish uch qismdan iborat: toj, bo'yin, ildiz. Tishning toj qismi deb tishning milkdan tashqariga chiqib turgan qismiga aytildi. Bo'yin deb tish tojning ildiziga o'tish joyiga aytildi. Ildiz deb tishning milk ostida, jag' suyaklarining alveola kataklarida joylashgan qismiga aytildi. Bir, ikki, uch ildizli tishlar bo'ladi. Ayrim hollarda 4,5 ildizli tishlar ham uchraydi. Tishlar bajaradigan vazifasiga mos ravishda har xil anatomik shaklga ega. Har bir tishning ichida bo'shliq bo'lib, u har xil ko'rinishga ega. Bu bo'shliqni tish bo'shlig'i deb ataladi. Tish bo'shlig'i ikki qisimdan iborat: toj va ildiz qismidagi ildiz kanallaridan iborat. Ildiz kanali ildiz

uchida teshik bilan tugaydi. Tish bo'shlig'ini pulpa (yumshoq to'qima) to'ldirib turadi.

Markaziy tishlar, o'rtacha o'lchamlarda va bandlarda joylashgan tishlar demakdir. Bu tishlar, oral xirurgiya bilan bog'liq kasaliklarni davolashda amalga oshiriladigan barcha dental texnologiyalarning asosiy qismidir. Markaziy tishlar, bu erda ortiqcha kuch va katta kuchga ega bo'lgan tishlardir. Ular pastki tog'likka qaramay, markaziy bilan og'lanadi. Markaziy tishlar uchun boshqa namunalar oral anatomiyasini o'rganish uchun ishlataladi. Markaziy tishlar, asosan katta berilganligi sababli tarzida qo'llaniladi. Ularning ularning muhitdan asosan mustaqil ravishda yashashiga imkon beruvchi suyak sifatida xizmat qilishi mumkin. Markaziy tishlar qon tomirlariga kattalashtiruvchi material bilan to'ldiriladi va ba'zi hollarda keramika yoki kompozit materiallardan ham ishlab chiqarib bo'linadi.

Markazidagi Jarrohlik amaliyoti stomatologiyada keng tarqalgan protsedura hisoblanadi. Ushbu operatsiya odatda tish chiqarish, implant o'rnatish yoki ildiz kanalini davolash kabi protseduralar uchun talab qilinadi. Jarrohlik jarrohlik tish go'shti va uning atrofidagi to'qimalarni kesish orqali jarrohlik yo'li bilan ochishni o'z ichiga oladi. Operatsiyadan oldin lokal behushlik qo'llaniladi va bemor og'riqni his qilmasligi ta'minlanadi. Keyin, tish go'shtida qilingan kesmalar bilan davolanadigan joy ochiladi. Jarrohlik paytida tish chiqarish yoki implantni joylashtirish kabi muolajalar amalga oshiriladi. Tish ildizi yoki implant o'rnatilguncha kerakli qadamlar bajariladi. Jarrohlikdan so'ng tikuvlari olib tashlanadi va joy tozalanadi.

Markaziytishdagi Jarrohlik jarrohligi tez shifo berishi mumkin. Biroq, har bir bemor har xil va tiklanish vaqtida odamga qarab farq qilishi mumkin. Ushbu operatsiya odatda og'iz gigienasiga e'tibor berishni talab qiladi. Tish shifokori tomonidan berilgan ko'rsatmalarga rioya qilish muhimdir. Bundan tashqari, agar og'riq va shishish kabi alomatlar paydo bo'lsa, shifokor bilan maslahatlashish kerak. Markaziytishda Jarrohlik jarrohlik stomatologiyada tez-tez bajariladigan operatsiya bo'lib, odatda muvaffaqiyatli natijalar beradi. Biroq, har bir bemorning ahvoli har xil bo'lgani uchun, bu masala bo'yicha mutaxassis bo'lgan tish shifokoriga murojaat qilish muhimdir. Jarrohlik usuli asosan stomatologiya sohasida ishlataladi va tishlar bilan bog'liq xirurgik operatsiyalarda ham foydalilaniladi. Bu usul orqali jarrohlar, implantatsiya va ortodontrik kabi amallarni bajaradilar. Markaziy tishlar ildiz cho'qqisi rezeksiyasida jarrohlik usuli murakkablik va jiddiylik talab etadigan bir amaldir. Shuning uchun bu jarohatni faqatgina professional xususiyatlarga ega bo'lgan jarrohlar amalga oshirishi kerak.

Jarrohlik usuli tishning markaziy tengsizligi va ildizini aniqlash uchun juda muhimdir. Bu usul orqali tishning asosiy nuqtalari aniqlanib, davolanishi va qayta tiklanishi mumkin bo'ladi.

Markaziy tishlar ildiz cho'qqisi rezeksiyasida jarrohlik usulini optimallashtirish, tishlarni qo'llab-quvvatlash va ta'mirlash jarayonini soddalashtiradi. Bu, jarrohlar uchun ishni tezlashtiradi va natijada davolash va davolanish vaqtini kamaytiradi.

Jarrohlik usulini optimallashtirish uchun quyidagi qadamlar tavsiya etiladi:

1. Tahlil va diagnostika: Tushuntiruvchi, radiografiya, kompyuter tomografiya va boshqa diagnostik usullarni qo'llash orqali tishlarda yuzaga kelgan muammo va nosozliklarni aniqlash kerak. Bu, jarrohga to'liq tasavvur berishga yordam beradi.

2. Quvvatlash: Markaziy tishlar ildiz cho'qqisida jarrohlar uchun zarur bo'lgan asbob-uskunalar, manbalar va vositalarni ta'minlash kerak. Bu, ishlarni tezlashtiradi va natijada muvaffaqiyatli amaliyotning ta'milanishi uchun zarurdir.

3. Jarrohlik tarixi: Jarrohning o'tgan tajribasi va amaliyot jarayonida qilingan xato yoki nosozliklardan o'r ganib chiqib, ularni takrorlanmaganligini ta'minlash kerak. Bu, jarrohning ko'nikmalarni oshirish va jarrohlik usulida yuqori natijalarga erishish uchun muhimdir.

4. Hujjatlar va boshqa ma'lumotlar: Tahlil natijalarini, radiografiya va tomografiya suratlarni, shoxli tishlarning rasmlarini va boshqa kerakli hujjatlarni elektronik tarzda saqlash kerak. Bu, o'zaro hamkorlikni yanada osonlashtiradi va xususiyatlar taklif qilishni yengillashtiradi.

5. Rezeksiya protsedurasi: Markaziy tishlar ildiz cho'qqisi rezeksiyasida jarrohning amaliyoti doimiy ravishda yangilanishi lozim. Yangilanadigan protsedura asosan markaziy tishlar ildiz cho'qqisidagi muammolar bilan bog'liq bo'ladi. Bu, jarrohning ishini tezlashtiradi va natijada ko'proq darajada muvaffaqiyatli bo'ladi.

Markaziy tishlar ildiz cho'qqisi rezeksiyasida jarrohlik usulini optimallashtirish, amaliyotning soddalashtirilgan jarayonini ta'minlaydi va natijada ko'proq darajada muvaffaqiyatga erishilishi mumkin. Bu, jarroh uchun ishi tezlashtiradi va davolash va davolanish vaqtini kamaytiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. М.Т. Александров. «Стоматология» – Москва: «ГЕОТАР-МЕДИА», 2008 г.

2. X.P. Komilov. «Terapevtik stomatologiya. Og'iz bo'shlig'i shilliq pardasi kasalliklari» – Toshkent: «Yangi asr avlodi», 2005-y.
3. S.H. Yusupov. «Tish jarrohligi stomatologiyasi va yuz-jag' travmatologiyasi» – Toshkent: «ILM ZIYO», 2005-y.
4. Ахроров А., Шомуродов К., Кубаев А. Оказание квалифицированной медицинской помощи пострадавшим от дорожно-транспортных происшествий с челюстно-лицевой травмой //Журнал стоматологии и краиниофициальных исследований. – 2020. – Т. 1. – №. 2. – С. 52-58.
5. Ахроров, А., Шомуродов, К., & Кубаев, А. (2020). Оказание квалифицированной медицинской помощи пострадавшим от дорожно-транспортных происшествий с челюстно-лицевой травмой. Журнал стоматологии и краиниофициальных исследований, 1(2), 52-58.
6. Ахроров, А., Шомуродов, К., & Кубаев, А. (2020). Оказание квалифицированной медицинской помощи пострадавшим от дорожно-транспортных происшествий с челюстно-лицевой травмой. Журнал стоматологии и краиниофициальных исследований, 1(2), 52-58.